

Sygn. akt *III C 1915/16*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 stycznia 2019 roku

Sąd Okręgowy Warszawa- Praga w Warszawie III Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Kamykowska

Protokolant: Martyna Kowalik

po rozpoznaniu w dniu 22 stycznia 2018 roku w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa N. W. (1)

przeciwko L. D.G.

o zapłatę

I. zasądza od L. D.G. na rzecz N. W. (1) kwotę 39.600,00 zł (trzydzieści dziewięć tysięcy sześćset) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 23 listopada 2016 r. do dnia zapłaty;

II. w pozostałej części powództwo oddala;

III. szczegółowe wyliczenie kosztów procesu pozostawia Referendarzowi Sądowemu w Sądzie Okręgowym Warszawa-Praga w Warszawie rozstrzygając, że zasadą poniesienia kosztów procesu jest ich stosunkowe rozdzielanie przy przesądzeniu wygranej powódki N. W. (1) do pozwanej w 37 %.

Sygn. akt *III C 1915/16*

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 23 listopada 2016 r. powódka N. W. (1) wniosła o zasądzenie od pozwanej L. D. G. prowadzącej działalność gospodarczą pod firmą (...) na jej rzecz kwoty 100.000,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty; nakazanie pozwanej zaniechania bezprawnego naruszania prawa do wizerunku powódki; zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych. Na dochodzoną pozwem kwotę składają się:

- a) Kwota 39.600,00 zł z tytułu trzykrotnej kary umownej, wynikającej z umowy z dnia 9 listopada 2009 r.
- b) Kwota 60.400,00 zł z tytułu zadośćuczynienia za bezprawne wykorzystywanie wizerunku powódki – pozew k. 2-6.

W odpowiedzi na pozew złożonej w dniu 31 stycznia 2017 r. (data pieczęci UP k. 48) pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie na rzecz pozwanej kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych – odpowiedź na pozew k. 43-45.

Pismem procesowym z dnia 28 listopada 2017 r. powódka sprecyzowała swoje żądanie podtrzymując zgłoszone w pozwie żądanie zapłaty kar umownych w kwocie 39.600,00 zł, a ponadto wnosząc o zasądzenie od pozwanej kwoty 30.200,00 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę na podstawie art. 78 § 1 ustawy prawo autorskie i art. 448

k.c. oraz zasądzenie od pozwanej kwoty 30.200,00 zł tytułem odszkodowania za nienależyte wykonanie obu umów zawartych przez powódkę i bezprawne wykorzystanie wizerunku powódki na podstawie art. 471 k.c. – pismo k. 86-87.

Na rozprawie poprzedzającej publikację wyroku strony podtrzymały powyższe stanowiska procesowe – skrócony protokół k. 165.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

W dniu 3 listopada 2009 r. pomiędzy powódką N. W. (1), a (...) (...) reprezentowanym przez L. D. G. została zawarta umowa o dzieło. Na mocy umowy powódka zobowiązała się do udzielenia zezwolenia na wykorzystanie wizerunku w kampanii reklamowej produktów ekologicznych, utrwalonego na fotografiach wykonanych podczas sesji zdjęciowej, która odbyła się 9 listopada 2009 r. Powódka zezwoliła na korzystanie ze swojego wizerunku w kampanii na terytorium Rzeczypospolitej Polski, za pośrednictwem ulotek, prasy i Internetu w okresie od 9 listopada 2009 r. do 9 marca 2010 r. Strony uzgodniły wynagrodzenie powódki w wysokości 4.400,00 zł.

W pkt. 4.3 przedmiotowej umowy strony ustaliły, że w przypadku zamiaru korzystania przez pozwaną z przedmiotu umowy w zakresie wykraczającym poza opisane powyżej ustalenia, pozwana zobowiązała się do uzyskania uprzedniej, odrębnej, pisemnej zgody powódki i wypłacenia dodatkowego ustalonego z nią wynagrodzenia. W przypadku korzystania przez pozwaną z wizerunku powódki bez takiego uprzedniego uzgodnienia, powódka jest uprawniona do dochodzenia od pozwanej kary umownej w wysokości trzykrotności wynagrodzenia za dodatkowy okres, nośnik lub medium w ramach których doszło do takiego wykorzystania. Powódce przysługuje prawo dochodzenia odszkodowania przewyższającego wysokość kary umownej na zasadach ogólnych.

Zgodnie a pkt. 4.4 umowy powódka wyraziła zgodę na wykorzystywanie zdjęć reklamowych powstałych w wyniku realizacji niniejszej umowy we wszystkich działaniach związanych z prezentacją dorobku własnego zamawiającego w celach promocyjnych i na festiwalach reklamowych. Uprawnienie to zamawiający nabył nieodpłatnie i bezterminowo.

(umowa k. 10-11, wydruk CEIDG k. 37).

Katalogi z wizerunkiem powódki były wykorzystywane przez pozwaną jako materiały promocyjne do 2015 r. Wizerunek powódki przez lata pojawiał się na okładce katalogu oraz ulotkach produktów oferowanych przez (...). Tego typu materiały powstały w języku włoskim, hiszpańskim i angielskim i były wykorzystywane poza granicami Polski.

(zeznania świadków: D. K. (1), A. P. (1) e-protokół z 14.11.2017 r. k. 75, K. K. (1) e-protokół z 22.03.2018 r. k. 124, A. K. (1) e-protokół z 28.08.2018 r. k. 146, zeznania stron e-protokół z 22.01.2019 r. k. 166, ulotki k. 16).

W okresie od 1 kwietnia 2015 r. do 31 maja 2015 r. powódka była zatrudniona w (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. na stanowisku specjalisty ds. marketingu i rozwoju. W trakcie pracy powódka odkryła, że jej wizerunek jest przez cały czas wykorzystywany w bieżącej działalności handlowej pozwanej, w celach reklamowych.

(umowa k. 13, świadectwo k. 14-15, zeznania świadka A. K. jw., zeznania powódki jw.).

Powódka zawarła umowę agencyjną z K. W. (1), prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą (...).

(pismo k. 25-26).

W dniu 5 lutego 2014 r. została zawarta umowa pomiędzy K. W. (1), prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą (...) (Agencją) a K. B., prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą (...) („Zamawiającym”). Na mocy niniejszej umowy Agencja zobowiązała się do zapewnienia przygotowania i artystycznego wykonania przez modela N. W. (2) powierzonej roli w sesji filmowej realizowanej dla (...) na zlecenie Zamawiającego, jej udziału w zdjęciach, w dniu 13 lutego 2014 r. Na mocy umowy agencja udzieliła Zamawiającemu zezwolenia na korzystanie z wizerunku modela, utrwalonego na filmie, z prawem udzielania dalszego zezwolenia na rzecz klienta, na terytorium Europy na targach międzynarodowych, Internecie. Ustalono, że film będzie wyświetlany przy okazji wszelkich działań

promujących Firmę (...) za granicą i w kraju, tj. podczas targów, misji, spotkań oraz realizację dodatkowego materiału informacyjnego do umieszczenia na DVD, przez okres 18 miesięcy.

W pkt. 3.3 umowy strony postanowiły, że Agencja będzie wyłącznie uprawniona do zawierania w imieniu własnym oraz w imieniu modela umów dotyczących materiału filmowego powstałego na potrzeby umowy oraz do udzielania zezwoleń lub praw do korzystania z wizerunku modela lub jego części utrwalonych na fotografiach i materiale filmowym oraz do rozszerzania zakresu lub okresu tego korzystania i pobierania z tego tytułu wynagrodzenia.

W pkt. 3.4 ustalono, że Zamawiający będzie uprawniony do udzielenia dalszej zgody na korzystanie z wizerunku modela w zakresie określonym w niniejszej umowie, na rzecz klienta bez konieczności uzyskania odrębnej zgody Agencji oraz bez konieczności uiszczania dodatkowego wynagrodzenia.

Zgodnie z pkt. 4.6 umowy w przypadku zamiaru korzystania przez Zamawiającego lub Klienta, na zlecenie i na rzecz którego realizowane jest kampania z udziałem modela i na rzecz którego ma być udzielone zezwolenie na korzystanie z wizerunku modela albo ich następców prawnych, w zakresie wykraczającym poza opisany w pkt 3 umowy Zamawiający jest zobowiązany uzyskać na takie wykorzystanie uprzednią, odrębną, pisemną zgodę Agencji i wypłacić Agencji dodatkowe ustalone z nią wynagrodzenie. W przypadku wykorzystania przez Zamawiającego lub Klienta wizerunku modela bez takiego uprzedniego uzgodnienia Agencji przysługuje prawo dochodzenia odszkodowania na zasadach ogólnych, a Agencji i Modelowi dodatkowo roszczenia przewidziane stosownymi przepisami prawnymi.

(umowa k. 17-19, zeznania K. W. (1) e-protokół z 14.11.2017 r. k. 75).

Pozwana zawarła odrębną umowę ze (...), uprawniającą ją do korzystania z materiału filmowego z wizerunkiem powódki do 7 października 2015 r. Pracownik pozwanej A. P. (1) usunęła materiał filmowy ze strony firmy pozwanej z końcem września 2015 r.

(zeznania świadków: A. P. jw., K. K. jw.).

Na dzień 18 grudnia 2015 r. film z udziałem powódki był rozpowszechniany w Internecie na rosyjskojęzycznej stronie. Został on przetłumaczony i rozpowszechniony na stronach rosyjskojęzycznych przez osobę współpracującą z firmą pozwanej, bez porozumienia z pozwaną. Firma pozwanej nie posiada stron w języku rosyjskim.

(akt notarialny z załącznikami k. 21-24v, zeznania świadków: A. P. jw. K. K. (3) e-protokół z 22.03.2018 r. k. 124, zeznania pozwanej jw.).

Pismem z dnia 8 września 2015 r. K. W. (1), prowadząca działalność pod firmą (...), reprezentowana przez pełnomocnika, wezwała pozwaną do zaprzestania naruszania prawa do wizerunku powódki oraz do zapłaty kwoty 105.600,00 zł z tytułu użytkowania wizerunku powódki w sposób sprzeczny z postanowieniami umowy z dnia 3 listopada 2009 r. W odpowiedzi na powyższe pismo, pełnomocnik pozwanej wskazał, że z otrzymanego pisma nie wynika, że pełnomocnik jest uprawniony do reprezentowania powódki oraz, że nie zachodzą przesłanki do domagania się roszczeń z tytułu wskazanej umowy. Odpowiadając na wezwanie do zapłaty pełnomocnik pozwanej wskazał, że pozwana korzystała z wizerunku powódki na zasadach i w zakresie wynikającym z umów, które zawarła. Podniósł, że pozwana posiadała uprawnienie do korzystania z wizerunku powódki w zakresie filmu promocyjnego do dnia 5 października 2015 r. W pozostałym zakresie w dacie wystosowania wezwania pozwana nie korzystała z wizerunku powódki.

(pismo k. 25-26, k. 28-29, k. 32, potwierdzenie nadania k. 27, pełnomocnictwo k. 30).

Pismem z dnia 2 lutego 2016 r. powódka, reprezentowana przez pełnomocnika, skierowała do pełnomocnika pozwanej ostateczne przedsądowe wezwanie do zapłaty, podtrzymując żądania sprecyzowane w wezwaniu do zapłaty z dnia 8 września 2015 r. wskazując na naruszenie umów z dnia 3 listopada 2009 r. oraz z dnia 5 lutego 2015 r.

(pismo k. 34, potwierdzenie nadania k. 35).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wyżej wymienionych dowodów.

Sąd uznał za wiarygodne dowody z dokumentów prywatnych w zakresie, w jakim stanowią one dowód tego, że osoby, które je podpisały złożyły zawarte w nich oświadczenia, ponieważ ich treść jest jasna i czytelna. Żadna ze stron postępowania nie zakwestionowała ich autentyczności, ani też nie zaprzeczyła ich prawdziwości w trybie przewidzianym art. 252 k.p.c. i 253 k.p.c., a Sąd nie znalazł podstaw by kwestionować ich wiarygodność z urzędu.

Ponad powyższe Sąd oparł swoje ustalenia na zeznaniach słuchanych w sprawie świadków. Co do zasady zeznania powyższych świadków korespondowały ze sobą w kwestiach mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy i były zgodne z przeprowadzonymi dowodami z dokumentów. Sąd w sposób szczególny oparł powyższe ustalenia na zeznaniach A. K., która jako była pracownica firmy pozwanej miała dokładną wiedzę na temat praktyk firmy związanych z wykorzystaniem materiałów reklamowych, na których przedstawiona była powódka. Fakt, że ww. świadek już nie pracuje u pozwanej powodował, że jej zeznania nie były ograniczone obawą przed ewentualnymi konsekwencjami ze strony pracodawcy. Mając powyższe na uwadze, Sąd z dużą dozą ostrożności ocenił zeznania świadków, którzy są pracownikami pozwanej: D. K., A. P., K. K., K. K.. Powyżsi świadkowie w swych zeznaniach starali się unikać kategorycznych stwierdzeń, co było zrozumiałe w ich sytuacji. Niemniej jednak Sąd uznał ich zeznania za wiarygodne. Z zeznań świadków w sposób jednoznaczny wynika, że materiały reklamowe z udziałem wizerunku powódki były wykorzystywane przez pozwaną na długo po wygaśnięciu terminu określonego w umowie z dnia 3 listopada 2009 r. Sąd dał wiarę zeznaniom K. W., właścicielki agencji modelingowo-reklamowej, która współpracowała z powódką w ramach umowy agencyjnej i podpisała umowę z dnia 5 lutego 2014 r. Świadek w sposób dokładny opisała okoliczności związane z podpisaniem przedmiotowej umowy.

Sąd doszukał się przesłanek określonych w treści art. 299 k.p.c. i przeprowadził dowód z przesłuchania stron, celem uzupełnienia materiału dowodowego i poczynienia istotnych ustaleń w sprawie. Zeznania stron należało, co do zasady, ocenić jako wiarygodne. Obie strony potwierdziły kluczowe dla sprawy kwestie. Strony rozmięły się w interpretacji zapisów umowy z dnia 3 listopada 2009 r.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Dobra osobiste człowieka, w tym jego wizerunek, pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach. Wizerunek w rozumieniu art. 23 k.c. to inaczej podobizna, portret, wizualne odzwierciedlenie osoby. Zakres ochrony wizerunku w sposób szczegółowy określa art. 81 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (dalej: „prawo autorskie”). Zgodnie z ust. 1 powyższego przepisu, rozpowszechnianie wizerunku wymaga zezwolenia osoby na nim przedstawionej. W braku wyraźnego zastrzeżenia zezwolenie nie jest wymagane, jeżeli osoba ta otrzymała umówioną zapłatę za pozowanie. Z zastrzeżeniem art. 81 ust. 1 zd. 2 i art. 81 ust. 2, postanowienie art. 81 ust. 1 zd. 1 ma charakter bezwzględny w tym sensie, że tylko od woli portretowanego zależy dopuszczalność rozpowszechniania portretu. Może on się temu sprzeciwiać bez racjonalnego uzasadnienia zarówno z powodu sposobu, w jaki został przedstawiony na wizerunku, jak i w celu uzyskania wynagrodzenia za udzielenie zgody. Okoliczność, że rozpowszechnienie wizerunku nastąpiło za zgodą portretowanego, nie zwalnia osób trzecich, które zamierzają dalej rozpowszechniać taki wizerunek, od uzyskania "ponownej" zgody ze strony uprawnionego (tak: Janusz Barta w: „Ustawa o prawie autorskim i prawach pokrewnych. Komentarz”, J. Barta, M. Czajkowska-Dąbrowska, Z. Cwiągalski, R. Markiewicz, E. Traple, Dom Wydawniczy ABC, 2001, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 września 1998 roku, I CKN 818/1997, OSNC 1999/1/21).

W sprawie bezsporna była okoliczność zawarcia przez strony umowy z dnia 3 listopada 2009 r., na mocy której powódka zobowiązała się do udzielenia zezwolenia na wykorzystanie wizerunku w kampanii reklamowej produktów pozwanej, utrwalonego na fotografiach wykonanych podczas sesji zdjęciowej. Strony wyrażały natomiast odmienne stanowiska, co do przedmiotu umowy, jak i rozumienia zapisów w niej zawartych, co w ocenie Sądu Okręgowego wymagało dokonania wykładni zawartej umowy w myśl art. 65 k.c., pod kątem ustalenia rzeczywistego zamiaru stron i celu umowy.

Wykładnia (interpretacja) oświadczeń woli polega na ustaleniu ich znaczenia, czyli sensu. Ma ona na celu ustalenie właściwej treści regulacji zawartej w oświadczeniu woli. Ogólne reguły interpretacyjne oświadczeń woli określone zostały w art. 65 k.c. W myśl zaś art. 65 § 1 k.c. oświadczenie woli należy tak tłumaczyć jak tego wymagają ze względu na okoliczności, w których zostało złożone, zasady współżycia społecznego oraz ustalone zwyczaje. Dyrektywy interpretacyjne zawarte w art. 65 §1 k.c. odnoszą się do wszystkich kategorii czynności prawnych tj. zarówno jednostronnych jak i dwustronnych. Natomiast dyrektywa określona w art. 65 § 2 k.c. odnosi się wyłącznie do umów. Konsekwencją tego unormowania jest konieczność dokonania wykładni umów na trzech poziomach: ustalenie literalnego brzmienia umowy; ustalenie treści oświadczeń woli przy zastosowaniu reguł określonych w art. 65 § 1 k.c.; ustalenie sensu złożonych oświadczeń woli poprzez odwołanie się do zgodnego zamiaru stron i celu umowy (art. 65 §2 k.c.) (wyrok SN z 19 stycznia 2011 V CSK 204/10). Z kolei art. 65 § 2 k.c. stanowi, że w umowach należy raczej badać jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu.

W ocenie strony powodowej w umowie z dnia 3 listopada 2009 r. powódka wyraziła zgodę na korzystanie z wizerunku utrwalonego na fotografiach na terytorium Polski, na nośnikach: ulotki, prasa, Internet na okres 4 miesięcy (od 09.11.2009 r. do 09.03.2010 r.). Natomiast, jeżeli pozwana chciałaby wykorzystać wizerunek powódki w zakresie wykraczającym poza ww. zakres, wówczas, zgodnie z pkt. 4.3., zobowiązana była uzyskać uprzednią, odrębną, pisemną zgodę powódki i wypłacić jej dodatkowe, ustalone z nią, wynagrodzenie. W ocenie strony powodowej zapis pkt 4.4. umowy, zezwalający pozwanej na wykorzystywanie zdjęć reklamowych powstałych w wyniku realizacji umowy we wszelkich działaniach związanych z prezentacją dorobku własnego zamawiającego w celach promocyjnych i na festiwalach reklamowych nieodpłatnie i bezterminowo, w istocie pozwalał pozwanej na gromadzenie materiałów z wykorzystaniem wizerunku powódki, celem wykazania dorobku firmy, w zakresie reklamy, jednakże nie korzystanie z niego w regularnej sprzedaży produktów. Natomiast strona pozwana wyraziła przekonanie, że okres 4 miesięcy, wskazany w pkt. 4.3. umowy, został wyznaczony na wykonanie materiałów, obróbkę zdjęć, sporządzenie szaty graficznej ulotek i ich druk, zaś możliwość wykorzystania i kolportażu materiałów była bezterminowa w oparciu o zapis pkt 4.4.

W ocenie Sądu z treści przedmiotowej umowy w sposób jednoznaczny należy wywnioskować, że wyraźną wolą stron umowy z dnia 3 listopada 2009 r., było korzystanie przez pozwaną z wizerunku powódki na polach eksploatacji i w terminie wskazanym w pkt. 3.1. Na powyższą wykładnię umowy wskazuje fakt zawarcia w treści umowy pkt 4.3., gdzie strony w sposób jednoznaczny wskazały, że dalsze korzystanie z wizerunku powódki obwarowane jest uzyskaniem jej pisemnej zgody i przyznania stosownego, ustalonego wynagrodzenia. Strona pozwana w swoich twierdzeniach opiera się natomiast jedynie na treści art. 4.4. umowy. Tym samym jeśliby strony rzeczywiście ustaliły, że pozwana może korzystać z wizerunku powódki nieodpłatnie i bezterminowo, to wówczas zbędne byłyby uregulowania zawarte w pkt. 3.1. i 4.3. umowy. Co więcej, przyjmując literalne brzmienie umowy oraz jej językowej wykładni, to nie pozwalała ona na przyjęcie, że zawarta umowa dopuszczała nieograniczone i bezterminowe korzystanie z wizerunku powódki. Z samej treści pkt 4.4. płynie jego oczywista interpretacja, że wykorzystywanie zdjęć reklamowych z wizerunkiem powódki pozwana może wykorzystywać we wszystkich działaniach związanych z prezentacją dorobku własnego powódki w celach promocyjnych i na festiwalach reklamowych. Do powyższego zakresu z pewnością nie należy działalność handlowa pozwanej. Powyższy zapis umożliwia prezentację dokonań strony pozwanej, jako przykład i zakres prowadzonej działalności firmy, nie może zaś być wykorzystywana w celach sprzedaży danych produktów firmy. Na powyższą wykładnię zapisów umowy wskazują również ustalone zwyczaje panujące przy zawieraniu tego typu umów. Pozwana prezentowała własną subiektywną interpretację postanowień umowy, która wbrew jej twierdzeniom nie znajduje żadnego oparcia ani w wykładni językowej, ani w zgodnym zamiarze stron. W ocenie Sądu twierdzenia pozwanej na temat interpretacji przedmiotowej umowy stanowią przyjętą przez nią taktykę procesową i są sprzeczne z zamiarem stron i celem umowy.

Mając na uwadze powyższe, Sąd uznał, że pozwana naruszyła zapisy umowy z dnia 3 listopada 2009 r. dotyczące okresu udzielonej licencji, wykorzystania wizerunku powódki na obszarze Polski oraz nośników, za pomocą których był rozpowszechniany wizerunek powódki. Postępowanie dowodowe wykazało, że pozwana jeszcze przez długi okres po wygaśnięciu terminu określonego w pkt. 3.1 korzystała z wizerunku powódki, w celach zarobkowych. Zostało to

wykazane nie tylko w zeznaniach powódki, ale również słuchanych w sprawie świadków, którzy byli zatrudnieni w firmie strony pozwanej. Udowodniony został również fakt kolportażu ulotek na rynki zagraniczne, co było sprzeczne z postanowieniami umowy. Równocześnie przekroczony został zakres rozpowszechniania wizerunku powódki m.in. poprzez druk katalogów, czego nie obejmowała umowa. Powyższe okoliczności zostały udowodnione zarówno poprzez zeznania świadków, zeznania powódki, jak też przedłożone do akt sprawy dokumenty: ulotki w obcym języku i katalog. Z tego względu Sąd uznał, że w okolicznościach sprawy zaistniały przesłanki do naliczenia przez pozwaną kary umownej określonej w pkt 4.3. umowy w wysokości trzykrotności wynagrodzenia opisanego w pkt 4.1. umowy, tj. 4.400,00 zł, za każdy dodatkowy okres, nośnik lub medium, w ramach których doszło do takiego wykorzystania (4.400,00 zł x 3 = 13.200,00 zł; 13.200,00 zł x 3 = 39.600,00 zł). Wysokość kary umownej odzwierciedla rzeczywistą wartość dokonanych przez stronę pozwaną naruszeń.

Zakres odpowiedzialności dłużnika z tytułu kar umownych wiąże się z zakresem ogólnej odpowiedzialności kontraktowej przewidzianej w art. 471 k.c. Z tego względu przesłanki obowiązku zapłaty kary umownej są określane przez przyzmat ogólnych zasad kontraktowej odpowiedzialności odszkodowawczej, przy czym stosownie do art. 484 § 1 k.c. kara umowna należy się wierzycielowi w zastrzeżonej na ten wypadek wysokości bez względu na wysokość poniesionej szkody. Roszczenie o zapłatę kary umownej jest konsekwencją ujęcia kary umownej w przepisach art. 483 k.c. i art. 484 k.c., jako surogatu odszkodowania należnego z tytułu odpowiedzialności kontraktowej. Świadczy o tym także lokalizacja wymienionych przepisów, mianowicie są one zamieszczone w tym samym dziale kodeksu cywilnego, co art. 471 k.c. (wyrok SA w Szczecinie z dnia 5 marca 2014 r. sygn. akt I ACa 947/13). Kara umowna może być zastrzeżona jedynie na wypadek niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania niepieniężnego, co też miało miejsce w przedmiotowej sprawie. Zastrzeżenie kary umownej wyklucza dochodzenie odszkodowania na zasadach ogólnych. Wyjątek od tej zasady stanowi możliwość żądania odszkodowania przenoszącego wysokość zastrzeżonej kary umownej. W przedmiotowej sprawie strona powodowa domagała się odszkodowania w wysokości 30.200,00 zł za nienależyte wykonanie obu umów, tj. umowy z dnia 3 listopada 2009 r. oraz 5 lutego 2014 r., podkreślając, że powyższa kwota stanowi równowartość utraconego zarobku. Tym samym orzeczenie kary umownej w wysokości 39.600,00 zł, którą przewidywała umowa z dnia 3 listopada 2009 r. w sposób skuteczny zrekompensuje szkodę majątkową powódki i doprowadzi do usunięcia skutków dokonanego naruszenia tego prawa. Powyższe uzasadnia oddalenie powództwa w zakresie roszczenia na podstawie art. 471 k.c.

Jednocześnie Sąd oddalił powództwo w zakresie roszczenia odszkodowawczego z art. 471 k.c., które zostało przez stronę powodową oparte na umowie z dnia 5 lutego 2014 r. Przedmiotowa umowa została zawarta pomiędzy K. W. (1), prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą (...) a K. B., prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą (...). Powódka nie była stroną zawartej umowy, a zatem nie posiadała ona legitymacji czynnej procesowej do wystąpienia z roszczeniem dochodzonym z ww. umowy. Udowodnienie legitymacji procesowej zarówno czynnej, jak i biernej, obejmuje wykazanie, że istnieje konkretna norma prawna, która uzasadnia domaganie się przez powoda określonego zachowania od strony pozwanej. Legitymacja cechuje przeciwnika procesowego, który jest podmiotem spornego stosunku prawnego lub osobą, która swoim zachowaniem bezpośrednio zagraża temu prawu (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 1995 r., III CZP 176/94). Powódka nie wykazała legitymacji czynnej do dochodzenia od pozwanej roszczeń wynikających z umowy zawartej w dniu 5 lutego 2014 r. Ani treść umowy, ani żadne obowiązujące przepisy nie uzasadniają domagania się powódki roszczeń od pozwanej z tytułu przedmiotowej umowy. Powódka nie była stroną umowy, nie brała udziału w ustalaniu warunków tej umowy. Sam fakt, że umowa dotyczyła zobowiązania się agencji, z którą powódka miała podpisaną umowę agencyjną, do przygotowania i artystycznego wykonania przez powódkę, jako modela, roli w sesji filmowej oraz zdjęciach, nie jest wystarczające do przyznania powódkie legitymacji czynnej w niniejszej sprawie. Legitymacja procesowa nie jest bowiem równoznaczna z interesem prawnym. Co więcej, nawet, jeśli przyjąć, że powódka miała legitymację procesową w zakresie dochodzenia roszczeń z umowy z dnia 5 lutego 2014 r. podkreślić należy, że powódka nie wykazała by doszło do korzystania z jej wizerunku w sposób sprzeczny z ww. umową. Z zeznań świadków A. P., K. K., K. K., wynika, że firma pozwanej zakończyła korzystanie z filmu, na którym jest wizerunek powódki, zgodnie w powyższą umową. Świadkowie wyjaśnili również okoliczność rozpowszechnienia filmu na stronach rosyjskojęzycznych, na co powoływała się powódka, a co wynikało z działań podjętych samowolnie przez współpracownika pozwanej. Powyższym dowodom Sąd dał wiarę. Powódka nie przedstawiła żadnych środków

dowodowych pozwalających na zakwestionowanie twierdzeń ww. świadków. Mając na uwadze powyższe okoliczności, Sąd oddalił powództwo w zakresie roszczenia powódki opartego na umowie z dnia 5 lutego 2014 r.

Odnosząc się natomiast do powództwa o zasądzenie zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę, wskazać należy, że w kwestii wizerunku występuje zbieg norm ochronnych – art. 78 ust. 1 w zw. z art. 83 prawa autorskiego oraz art. 448 k.c., gdyż w obu wypadkach przepisy przewidują jednakowe środki ochronne, w tym przyznanie osobie, której wizerunek został rozpowszechniony odpowiedniej sumy pieniężnej tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę. W orzecznictwie i doktrynie przeważa pogląd, że decyzja o odmowie lub przyznaniu zadośćuczynienia pieniężnego w odpowiedniej wysokości nie może być arbitralna, lecz winna uwzględniać wszystkie okoliczności sprawy. Podstawowym kryterium jest rozmiar i intensywność doznanej krzywdy (ocenianej według miar zobiektywizowanych) ewentualnie zaistnienie innych negatywnych konsekwencji dla pokrzywdzonego wynikających z dokonanego naruszenia, zakres naruszenia oraz stopień zawinienia po stronie sprawcy. Zadośćuczynienie ma wynagrodzić doznaną krzywdę, przy czym powinno uwzględniać wszystkie aspekty tej krzywdy (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 07 lutego 2005 roku, SK 49/03, oTK-A 2005/2/13). Warto zaznaczyć przy tym, że odmowa przyznania zadośćuczynienia pomimo spełnienia przesłanek wynikać może z faktu całkowitego usunięcia skutków naruszenia przy pomocy innych orzeczonych środków (uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z 16 kwietnia 2002 roku, V CKN 1010/00, OSNC 2003/4/56).

Odnosząc powyższe rozważania na grunt rozpoznawanej sprawy Sąd uznał, że żądanie zadośćuczynienia jest bezzasadne i nie zasługuje na uwzględnienie. W toku postępowania procesowego powódka nie wykazała wystąpienia krzywdy, a zatem szkody niemajątkowej mającej jakikolwiek związek z dokonanym naruszeniem. Powódka w żaden sposób nie wykazała, by rozpowszechnianie ulotek z jej wizerunkiem niosło dla niej negatywne konsekwencje. Do czasu podjęcia zatrudnienia przez powódkę w firmie pozwanej, tj. do 2015 r., nie miała ona świadomości dokonywanych naruszeń. Zatem rzeczone naruszenia nie wywołały u powódki żadnej krzywdy. Wizerunek powódki nie miał pejoratywnego sensu, a z zeznań świadków wynika, że poprzez zastosowany makijaż powódkę trudno było rozpoznać na wykorzystywanych materiałach. Powódka nie wykazała, żeby z powodu wykorzystania jej wizerunku doznała jakichkolwiek – poza materialnymi – negatywnych konsekwencji, czy cierpień, jakiego rodzaju były to cierpienia i przez jaki czas występowały. Zgodnie z ogólną regułą dowodową to na stronie powodowej ciążył bowiem obowiązek wykazania, że przez takie zachowanie naruszone zostało dobro osobiste powódki. Powódka winna wykazać w jakich swoich odczuciach, ewentualnie konkretnie przewidzianych dobrach osobistych została dotknięta zachowaniem pozwanej i na czym polegało naruszenie sfery jej przeżyć – czego nie zrobiła. W konsekwencji Sąd oddalił żądanie powódki w zakresie zasądzenia zadośćuczynienia.

Wobec uwzględnienia powództwa w części, Sąd orzekł o kosztach procesu w oparciu o art. 100 k.p.c. stosunkowo rozdzielając koszty procesu, przesądając o wygranej powódki do pozwanej w 37 %. Na mocy art. 108 § 1 k.p.c. Sąd pozostawił szczegółowe wyliczenie kosztów Referendarzowi sądowemu.